

TALOUSNEUVOSTO

10.6.2020

Kokousmuistio 2/2020

Aika 10.6.2020 klo 9.00–10.30

Paikka Säätytalo¹

Läsnä Marin Sanna, puheenjohtaja
Vanhanen Matti, varapuheenjohtaja
Andersson Li
Eloranta Jarkko
Fjäder Sture
Haatainen Tuula
Henriksson Anna-Maja
Häkämies Jyri
Kosonen Hanna
Lintilä Mika
Marttila Juha
Mikkonen Krista
Ohisalo Maria
Palola Antti
Pekonen Aino-Kaisa
Pentikäinen Mikael
Rehn Olli
Romakkaniemi Juho
Tuppurainen Tytti
Hetemäki Martti (at.)
Koskinen Mikko (at.)
Rahkola Joonas (at.)
Sinko Pekka (s.)

1 Kokouksen avaus

Pääministeri avasi kokouksen klo 9.00 ja totesi päivän aiheena olevan rahapolitiikka ja talouden näkymät. Aiheesta alustaa Suomen Pankin pääjohtaja Olli Rehn.

2 Rahapolitiikka ja talouden näkymät

Olli Rehn tarkasteli esityksessään (liite 1) talouden näkymiä ja talouspolitiikkaa sekä Suomessa että euroalueella yleisemmin. Euroalueen BKT:n ennakoitaan supistuvan jyrkästi kuluvana vuonna ja alkavan toipua asteittain. Suomen vientimarkkinat supistuvat arviolta

¹ Korona-pandemiaan liittyvien turvajärjestelyiden vuoksi kokous järjestettiin videoyhteyksien välityksellä kolmessa eri salissa.

14 prosenttia. Suomen Pankin perusennusteessa Suomen BKT alenee 7 prosentilla ja työttömyysaste nousee 9 prosenttiin vuonna 2020.

Euroalueella inflaatio on hidastunut ja näkymät hintakehityksen osalta ovat vaikeat. EKP pitää rahoitusolot erittäin kevyinä, mikä tukee euroalueen talouksia kriisissä. Tästä huolimatta osa EU-maista on ajautumassa vakaviin vaikeuksiin. Euroopan taantuma uhkaa myös Suomea etenkin viennin kautta.

Rajoitusten poistamista seuraavassa elpymisvaiheessa korostuu työllisyyden turvaaminen. Työllistymisen kannustimien pitää olla kohdallaan. Ennusteet viittaavat siihen, että suomalaisen työn ja tuotannon kilpailukyky heikkenee ja työn hinta nousee lähivuosina selvästi enemmän kuin euroalueella keskimäärin. Talouspolitiikassa on nyt säädettävä kohdalleen sekä elvytysvaihe että kestävä kasvu.

3 Keskustelu

Alustuksen pohjalta käydyssä keskustelussa nousi esiin muun muassa seuraavia kysymyksiä ja näkökulmia:

- EK:n tuoreen kyselyn mukaan kohtalaisen suuri osa yrityksistä (27 prosenttia) on pystynyt säilyttämään liikevaihtonsa ennallaan tai jopa kasvattamaan sitä kriisin aikana. Noin kolmannes vastanneista ilmoittaa kehittäneensä toimintaansa.
- Eräissä kilpailijamaissa palkkaneuvotteluita on siirretty tuonemmaksi kriisin vuoksi. Eri maiden palkankorotuksia vertailtaessa on otettava huomioon myös erilainen lähtötaso.
- Työmarkkinajärjestöjen yhdessä sopimat korona-paketit ovat merkinneet tuntuvia säästöjä työvoimakustannuksiin, mutta samalla myös leikanneet palkansääjien ostovoimaa.
- Ennen kriisiä palkankorotuksia pidettiin euroalueella toivottavina mm. deflaatiouhan karkottamiseksi. Onko tilanne tältä osin muuttunut?
- Koska kriisi on koetellut erilaisia yrityksiä eri tavoin, olisi perusteltua sopia määraikaisesta oikeudesta poiketa yleissitovasta työehtosopimuksesta.
- On tärkeää varautua epidemian toiseen aaltoon niin, että siihen voitaisiin vastata ilman järeitä estotoimia ja tarvittaessa alueellisesti eriytetysti.
- Kriisin jälkihoidossa ei pidä toistaa 1990-luvun virheitä; leikkauspuheet eivät synnytä luottamusta tulevaan ja ruokkivat mm. EU:n vastaista mielialaa Euroopassa. Suomen on osallistuttava talkoisiin eikä turvattava yksin Saksan elvytykseen.
- Kriisin jälkihoidossa ajoitus on avainasemassa. Historia osoittaa, että väärällä ajoituksella voi olla vakavia seurauksia. Julkisen talouden vahvistamisen aika ei ole nyt. Toisaalta rakenneuudistuksista pitäisi voida jo keskustella.
- Kriisin jälkihoidossa tarvitaan monitahoisia toimia. Erityisesti nuorten asemaan on kiinnitettävä huomiota. Nuorten sukupolvien on voitava elättää itsensä työnteolla.
- Hallituksen tuore lisäbudjetti tulkittiin laajasti elvytysbudjetiksi, vaikka siinä oli melko vähän varsinaisia kokonaiskysyntää tukevia toimia. Näihin on syytä palata vielä syksyllä.

- Suomessa tulisi pohtia keinoja voidaan käyttää vientikysynnän tukemiseksi kotimaassa ja EU-tasolla. Suomeen viennin kautta tuleva vaikutus tulee todennäköisesti pienellä viiveellä, koska Suomi on erikoistunut investointihyödykkeiden vientiin.
- EU:n yhteisen elvytyspaketin mitoitusta ja kohdentamista vaikeuttaa se, että kriisin lopullisia vaikutuksia eri maihin ei vielä tiedetä.

4 Kokouksen päättäminen

Talousneuvoston seuraava kokous pidetään lomakauden jälkeen. Tarkemmasta aikataulusta tiedotetaan myöhemmin. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.35.

Pekka Sinko
talousneuvoston pääsihteeri